

బద్ధగిరి

శ్రీ రఘు రామ శతకము

రచయిత :

విద్వాన్ భాగవతుల వేంకట సుబ్బారావు
ఆంధ్రప్రదేశ్, మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలు,
నర్సరావుపేట.

13716

త్యాగరాజ గ్రంథమండలి తరఫున

శ్రీ కృష్ణా బుక్ డిపో, తెనాలి.

ప్రథమ ముద్రణము
500

పె ల
అమూల్యము

హక్కులు
త్యాగరాయ గ్రంథమండలి వారిది

Printed at Kalyani Press, Tenali
Q. H. G 79-A, Dated 12—47 Copies 500
for Sri Krishna Book Depot, Tenali. T. P. 404/47

శ్రీ మేధా దక్షిణా మూర్తయే నమః

తొలి పలుకు

“శ్రవణం కీర్తనం విష్ణోస్మరణం సాదసేవకమ్
అర్చనం చందనం గాఢ్యం శబ్ద మౌన్యనివేదనమ్
ఇతి పుంసార్పితా విష్ణో భక్తీచ్ఛేన్నవలక్షణా”
(భాగవతము).

అని భగవత్ పనుగ్రహ సంపాదనమునకుఁ దొమ్మిది భక్తి మార్గములు చెప్పఁబడినవి. ఇం దొక్కొక్క దానితోఁ బరిచిస వా రొక్కొక్కరు గలరు. విటో గవితా కైంకర్య మనునది కీర్తన భక్తి లోనిది.

“శ్లో॥ చతుర్విధా భజంశే మాం మధో భావ సమన్వితాః
ఆరో జిజ్ఞాసు నిరారో జానీవ భగవత్ భ”
(భగవద్గీత).

అని భగవద్బ్రజసము సేయు నట్లువిధ భక్తులలో నార్త భక్తుల డొకఁడు. అర్త భక్తుఁడు మాయామయ ప్రపంచమున నిస్సార మగు సంసారములో నాత్మశాంతిని గానక యార్తులై కడుపులోని యార్తని పరిపరివిధముల భగవంతునికి నివేదించు కొనుచున్నాఁడు. అట్ల యార్తి ప్రలంఘితములే శతకములు మున్నగు స్తోత్ర పాఠములు.

భగవంతుని లోడి నిరంతర సంబంధమునకు కవితాశిల్పము మిక్కిలి తోడ్పడుచున్నది. భగవద్దుద్దేశకముగా కవిత జెప్పనపు డుపక్రమోప సంహారములలో నేమి, భావకల్పనలో నేమి, ఉద్బిజ్జా ర్తమును బహ్యములో నిమిడించుకొను పద్ధతెమి, సంకల్పిస్త కర

ముగాఁ బద్యము వ్రాసిన తర్వాతనేమి, కలుగు తన్మయత యనుభవైకవేద్యము. ఇతర వ్యాసంగ నిపత్రక మగు నుద్దామ ఛాస గంభీత గలిగినపు వెట్లయిన నేమి భగవత్ప్రాపకమే గదా !

ఉడుత కుడుతభక్తి యన్నట్లు శ్రీ భాగవతుల వేంకట సుబ్బారావుగారు తమకు భగవంతుఁడు ప్రసాదించిన వాక్కును భగవత్కీర్తనకే వినియోగించి తమ కడుపులోని యార్తి నిశతక రూపమున శ్రీరామునకు నివేదించు కొన్నవారు. చిత్త శాంతి కిరీయు నితన్నని సాధనమే గదా !

బాల్యదశలో శ్రీ వేంకట సుబ్బారావుగారి కవితా కుమారి భగవన్నుతికి దొరకనది. కావున భావిదశలోఁ బ్రౌఢ వచస్కయై భగవదనుగ్రహ పాత్రురాలు కాఁగల దని యాసించు.

కవితాసామ్రాజ్యము
సంద్యాల
సుభాను సం.మాగ కృ. 2
18—12—43

శ్రీశాఖిలాషి
సిద్ధార్థ, కావ్యతీర్థ
మల్లాలపల్లి వేంకట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి
ముసిసిపల్ హైస్కూలు
ప్రభావార్ధ పండితుఁడు

సూచన

“య దిక్షుణ్ణం భూచైవరితి జహతి రామస్య చరితమ్
గుణై రేతా వర్జితై ర్జహతి పున రన్యో జహతి కః॥”

అని మురారి కవి వాక్కుచ్చెను. అసగా శ్రీరామ గుణవర్ణన కన్న మిన్నయగు నాయకుని ము తొక్కనిఁ గానము. కాన సట్టి యుత్తమ నాయకునకుఁ దన యార్తిని సులభశైలిలో శతక రూప మున నివేదించుకొన్న నీ శ్రీ బాగవతుల వేంకట సుబ్బారావుగారి కవనము పలుతాదరపాత్ర మునుటకు సంధియము లేదు.

మఱియు “భక్త్యా తుష్టతి మాధవో నచ గుణైః భక్తి ప్రయో మాదవః” అనునట్లు పద్యము లందు కవి యొక్క భక్తి నముద్ఘాటి తము; దానికిఁ దేడు శ్రీరామభక్త నిరేమణి యగు ‘శ్రీ త్యాగరాజ’ సేవాకైంకర్యములకుగా నీ గ్రంథ ముపయోగపడునట్లు శ్రీ వేంకట సుబ్బారావుగారు స్వత్వమును వీడుట కడుంగడు ముదావహము.

ఇట్టి యుత్తమ రచన గల శతకముతోఁ దన యార్తి దెలిం గించుకొన్నది యీ పద్యములను జతించు పాఠక లోకము గూడ శ్రీ సుబ్బారామానుగ్రహపాత్రు లగుదురు గాత మని నా యభి ప్రాయము.

ఇట్లు,
వన్నరావు పేట
10—10—47
విశ్వవిజ్ఞానోపశి, ఉభయ భాషాప్రవీణ
లంకా సీతారామశాస్త్రి
ప్రధానాఁశ్రోహధ్యక్షుడు

విజ్ఞప్తి

1942 వ సం॥ లో గొన్ని కడగండ్లకులోనై నేనీ కండపవ్య శతకమును శక్తికొలది వ్రాసి నా యార్తిని శ్రీరామచంద్రునకు నివేదించి పర్యంతం జెందితిని. అది యట్లుండె.

నే నాంగ్ల భాషను నేర్పుతఱి మ. రా. రా. శ్రీ కవికొండల పురుషోత్తం పంతులుగారు నా గురుపద్యాలలో నొక్కరు. వా రెనర్చు పుణ్యకార్యములకును, వారి (సతీపతుల) జీవితకవి నీ గ్రంథమును దొడ్డాటుగఁ గెరిరి. దీనిని వారికి త్రికరణ సుద్ధిగ సర్వహక్కులతో సమర్పించుచుంటిని. పెద్దల చాటువాడ నగుట నింపలి దోషము లెట్ల పైస బుద్ధిమంతులు మన్నింతురుగాక !!

‘శశ్వ జనా సుఖినో భవంతు’

ఇట్లు, బుధజనవిధేయుడు

విద్యార్థ

భాగవతుల వేంకట సుబ్బారావు

కృతజ్ఞత

నా ప్రియ శిష్యుడైన చి॥ భాగవతుల వేంకట సుబ్బారావు భక్తిరస ప్రధాన మగు నీ శతక రత్నమును విజ్ఞప్య దాహృత పరమార్థ రూపమున నా కొసంగిన దీని గురుభక్తి కెంతయు కృతజ్ఞుడను. భగవానుఁ డీ చిరంజీవికి శ్రీరామ రక్షయగుఁ గాక యని యాశీర్వాదించు చున్నాడను.

ఇట్లు, బుధజనవిధేయుడు

నన్నారావుపేట

కవికొండల పురుషోత్తం పంతులు

సద్గురు శ్రీ త్యాగరాజ శిష్య పరమాణువు

శ్రీ రామచంద్ర

సర్వభక్తానందము

భద్ర గిరి

శ్రీ రఘురామశతకము

శ్రీరామః కల్వశృంగోమే - విరామ స్సకలీపదః।

అభిరామ శ్రీలోకానాం - రామః శ్రేయం కనోతునః॥

గామచంద్ర దయాసాంద్ర రఘుపీ సృజోత్తమ।

లోచనాభ్యాం కృపాపూర్ణ పూర్ణాభ్యాం మాం విలోకయ॥

శ్రీ మానినీ మనోహర,

కామిత మందార, లోక కల్యాణ కరా

కోమల మేఘ శ్యామా,

శ్రీమద్భద్రాద్రి ధామ, శ్రీరఘురామా!

౧

వాసవ ముఖ దేవ గణ

వ్యాస పరాశర శుకాది పరమ మునీంద్రో

పానిత చరణ సరోజ ! ద

యాసాగర ! మోక్షదాయకా ! రఘురామా!

౨

శరణంబులు భవసాగర

తరణంబులు, పాతకాంధ తమసార్కు లన

త్కిరణంబులు, తావక మృదు

చరణంబులు నాకు దిక్కు జానకిరామా !

3

పనాటి పుణ్య ఫలమో

యీ నాఁడీరీతి నిన్ను నింతఁగఁ గొలువం

గా నబ్బె భాగ్య మిపు డీ

పై నీ చిత్తమ్ము నాదుభాగ్యము రామా !

౪

కడచున్ శైశవ మాటల

నడఁగున్ దారుణ్య మింద్రియపరిత్వమునన్

నడచున్ ముదిమి మతిభ్రమ

నెడ మేదీ ? నిన్నుఁ గొల్వ నిక రఘురామా !

౫

భావాతీత, మహేశ్వర,

దేవా, చిద్రూప, నిత్య, దీనోద్ధరణా,

సేవాప్రీత, పరాత్పర,

కావవ ? భవవార్ధి దాఁటఁగా రఘురామా !

౬

కలకండ కన్నఁ దీయని
 ఫలరసముల కన్నఁ బిండి వంటల కన్నఁ
 లలి నా జిహ్వకు నీ ని
 ర్మల నామామృతమె సుచ్య మైనది రామా !

2

ఓంకార ప్రతిపాద్యము
 సంకట హరణంబు మోక్ష సామ్రాజ్యదము
 కింకర బహు జపితము త్తే
 మంకర మగుఁగాదె నీదు మంత్రము రామా !

౪

నీయమల కథాశ్రవణము
 సాయని గుణకీర్తనంబు పదసేవనము
 దోయజ నయనా ! కలుగం
 జేయుము ప్రతిజన్మమందు శ్రీరఘురామా !

౯

ధనముల్ ధాన్యము లిండ్లును
 వనితలు సంతతులు వస్తు వాహనములు నీ
 యనుకంప లేమి వ్యర్థము
 లనఘా, దీవెన లొసంగి యరయుము రామా !

౧౦

సురలాదిగఁ గల జీవులు

పురుషార్థము లంది దివ్యభోగంబుల పెం

పరుదారఁ గనుట నీదగు

కరుణాతిశయంబు వడసిగద రఘురామా !

౧౧

ఎప్పటి కప్పుడె యనువులు

ముప్పన వర్తించు; ఋణము పాలివో దింట

గుప్పలు వ్యాధులు; సుఖమెపు

డప్పా దయఁజూడ వేమి న్యాయము ? రామా.

౧౨

జపదాస వ్రతనిష్ఠలు

తపములు ధర్మాదులేమి తడవను; దమకం

బిపుడెట్లాగలిగె నీపై;

నెపమెన్నక నన్నుఁ గృపఁగణింపుము రామా !

౧౩

ఏలావిద్యలు ? విభవం

బేలా ? స్తవనీయగుణము లేలా ? రూపం

బేలా ? యపార భుజబల

మేలా ? నీకృప లభింపదేనియు రామా !

౧౪

నీనామ సహస్రం బే
 మానవుడు పఠించునో సమాహితమత్తయై
 వానిది జన్మము సౌఖ్యము
 నానందము నిందు నందు నరయఁగ రామా ! ౧౫

ముర సంహర ! ముక్తిప్రప !
 పునుహోత్తమ ! చక్రవాస్త ! పూతచరిత్ర !
 కరిరక్షక ! కరుణాకర !
 శరణము మాం పాహి పాహి జానకి రామా ! ౧౬

నాకస్మిన్ బాపి మూర్ఖం
 దేకడ నొకఁడుండఁ డనుచు నేమొఱు లిడిసక
 జేకొనవు నాదు మనవి నిఁ
 కేకరణిక్ బ్రదుకఁగలనొ యిలపై రామా ! ౧౭

నిను వర్ణింపని నౌలుక
 నినుఁ జూడని కనులు నిను గణింపని మనముక
 నినుఁ బూజింపని కరములు
 నినుమ్రొక్కని శిరము నుండనేమిర రామా ! ౧౮

నీవే తల్లివి, తండ్రివి,

నీవే నా బాంధవుడవు, నీవే గురుడు

నీవే సఖుడవు సర్వం

బీచే నా నోముపంట వీచే రామా !

౧౯

కల్పనైన నన్యదైవం

బులఁ గొల్వను గొల్పువారి పొత్తునఁ బోవక

తలపోయ, ముంచు తేల్చుము

పలుకులు వేయెల నీదె భారము రామా !

౨౦

కరివరుని గుహలు నహల్యను

నరునికై ద్రౌపదినిఁ గాంచినావంట గాదా

శరణంచు వేడు కొంటిని

గరుణింపర నన్నుఁ గావఁగా రఘురామా !

౨౧

చేసితిఁ గనియో కానకొ

దోసంబు లనంతములుగ దుర్మతి నై నా

చేసినవి యెత్తి పొడువక

జాసునిగా నేలుకొమ్ము దశరథరామా !

౨౨

మును నా పుట్టుక లెన్నో
 కని కానక చేసి సట్టి కర్మము లెన్నో
 యని వార్గం బగు నీబం
 ధన మిప్పటికైన ద్రెంపం చగదా రామా ! ౨౩

కొండంత ధనము గూర్చిన
 బండిత వరుడైన సత్రవర్తనుడైన
 గొండొక మీసేవారిత
 నుండనిచో ముక్తి బొందునొకొ రఘురామా ! ౨౪

ఈ పాప కూపమున బడి
 వాపోవుచు నుంటి నడ్డుపడు వారికినే
 యాపద్యాంధవ ! యెడ్డును
 జూపెదో ? మఱి యిందె మడిగూఁ జూచెదో ? రామా !

నిను నే వేడక మానను
 వినుచువొ నాగొడవ లేక విననే వినవో
 మిను మ న్నేకంబైనను
 నిను వీడెడి వాడఁగాను నిజముగ రామా ! ౨౬

వారిధి గట్టుట కంటెను
 గోపతి ధనువు విటచుకంటెను రక్షో
 నాము ద్రుంచుట కంటెను
 భారమ ? యీ దీనుఁ బ్రోవ భవహర రామా. ౨౭

కొట్టినఁ గోపించిన మిటి
 తిట్టిన దీపించిన మదిఁ గలఁగఁగఁ బోఁ
 దట్టిన నీచే నయ్యెడి
 దెట్టిది యే నాకు సుఖదమే యగురామా ! ౨౮

అందెలు గజ్జెలు బ్రహ్మ
 నందంబుగ మ్రోయ దశరథాధిపుమ్రోలఁ
 జిందాడు జగన్మోహన
 సుందర రూపంబు నాకుఁ జూపుము రామా ! ౨౯

పరిపక్వాంతః కరణులఁ
 గరుణించుట యంత గొప్పకార్యంబగునా ?
 పరుషాత్ములఁ బ్రోచుటయే
 వితివిగఁ బేర్కొనఁగఁ దగిన బిరుదము రామా ! ౩౦

నా కేమో త్రవ్వీయుఁ దల

పైకెత్తు మటంచు వెంటఁ బడితిని ? నిను నా

వాకిలి గావు మటంటిని ?

కాకున్న మఱేల కరుణఁ గావవు రామా !

30

పరదార ధనముఁ గోరును

బరోన్నతికి ముక్కు- నిఱుచుఁ బాడుమనసు లో

మఱిచును దన తప్పుల నె

వ్వరి నమ్మదు దీని మదము పట్టుము రామా !

31

పరమేశ భక్తవత్సల

శరణుహృషీకేశ వరద జగదాధారా

కరుణింప వేడెదను నీ

చరణాంబుజసేవ యొకటి చాలును రామా !

33

నిక్కెడు తాపత్రయమునఁ

జిక్కిరవం తయిన నిన్ను సేవింపక యే

దిక్కును లేదని యిప్పుడు

పొక్కుచు నున్నాడ నన్నుఁ బ్రోవర రామా !

34

శరణాగత సంరక్షణ

బిరుదాంకుడ ననుచు విష్ణు వీరగెదవో యా

సరసత్వ మెట్టిదో నను

నిగుణించిన యపుడె తెలియఁగా నగు రామా ! 31

ఇలఁబ్రోచు నీనె యెంగలి

ఫలములఁ జవిఁ గొంటి వట్టివాడవు నాకె

ట్టులు కల్మి గూర్తు ? విక నీ

కల రూపును జూపు తృప్తి గందును రామా ! 32

నాతల్లి జాత్రీ సతి

నాతండ్రివి నీవె; లక్ష్మణార్జున డె సఖుఁడు

వాతాత్మజాది వాసర

జాతమె బందుగు; లింకేఁ జడియుదు ? రామా ! 33

చదువుల్ నేరుచు నప్పుడె

పదకము చెడఁగా భవాభ్యై బడఁద్రోసితి; వ

య్యది చాలకనా ? యొసఁగితి

మదిఁ బండని భక్తి నేమి మాన్యత ? రామా ; 34

శరణన్న వై రితమ్మునిఁ

గరుణారస దృష్టినుంచి ఘనుఁజేసిన నీ

సరియేఁ డీ ముజ్జగముల

చరయఁగ నీ కీవె సాటి యగుదువు రామా !

౩౯

తమి నెల్లప్పుడు నీమం

త్రము నా జిహ్వించలమునఁ దసరారెడు భా

గ్యము నిమ్ము నాకు; నదియే

కుమ్మత పదంబబ్బి నట్టు లగు రఘురామా!

౪౦

నీ నామరుచి మహేశుఁడు

నీ నారాచంపుశక్తి నీరధియును నీ

దా నంఘ్రిమహిమ మునిసతి

కానంగలరైరి చక్కఁగా రఘురామా !

౪౧

పరమేమి వలదు నీపద

సరసీరుహ భక్తి యొకటి చాలును; నిదియే

పరణీయము; దయసేయఁగ

మఱవక యర్థింతు నిన్ను మఱిమఱి రామా!

౪౨

చెడుగఁడఁ గష్టుఁడ ద్రోహిని

గడుసరినిఁ గొండెకాఁడఁ గపటాత్మకుఁడఁ

జడమతి నిటువలెఁ జెడి యి

వ్వుడు నిఁ శరణంటి; నన్నుఁ బ్రోవర రామా ! ౪౩

మేరు నగధీర ! శౌరీ !

భూరిశుభాకార ! భక్తపోషణ శీలా !

కారుణ్యమృత వాణీ !

రారా యభయం బొసంగరా రఘురామా ! ౪౪

అన్న ల్లమ్ములు చుట్టా

లున్నా రొక లక్షమంది యుండిన నేమి ?

న న్నుద్ధరించు వా రిం

దున్నారా ? నీవు గాక యొప్పుగ రామా ! ౪౫

పాపిష్టి దేహ మిది యే

మో పడిపోనైనఁ బోదు పూర్ణారోగ్యం

బా ? పొంద దిసీ రోసితి

నీపట్టున నన్నుఁ బ్రోవవే రఘురామా ! ౪౬

మంచియొ చెడ్డయొ యెది ప్రా
 ప్తించిన నే జంకఁబోను దీయక నీ పా
 దాంచిత మగు భక్తి నే ని
 శ్చంచలముగ నిందు నంగు జరుపుదు రామా ! ౪౭

కోరను ధనధాన్యంబులు
 కోరను కామము; లేమి కోరను మఱి నే
 గోరున దొక్కటె; యది నీ
 కారుణ్యమే దాని నిచ్చి కావవె రామా ! ౪౮

చావం గాలము వచ్చిన
 నే వైద్యుఁడు ప్రోచునో మఱే వేల్పులు ద
 న్నే విధిఁ బ్రోతురొ యని ని
 న్నావంతయుఁ గొల్పఁ డెట్టి యతియును రామా ! ౪౯

కలనైన నగుచు నైనను
 నలుకవచ్చేనైన భీతినైనను నీ ని
 ర్మల వర్ణధ్వయ మెవ్వఁడు
 తలఁచునో యవాఁడె జ్ఞానధనుఁ డగు రామా ! ౫౦

పరకాంతఁ గవయఁ గోరిన

పరుషాత్ములు బాగుపడరు పాడొదురటం

చురునీతిఁ దెలుప రావణుఁ

బరిమార్చితి వార ! నీతిపర ! రఘురామా ! ౫౧

కలఁడా ? దేవుఁడు ? మ్రొక్కినఁ

గలదా ? మోక్షం బటంచుఁ గల్గును లన్నన్

బలుకవు నో దూర్ఘంపవు

తెలియవో? వినరాదో? భయమో? తొప్పుమురామా!

ఉందువు దవ్వన, దాఁచున

నుందువు, లోభాగ మందు నుందువు, నెలిగా

నుందువు, పరమాణువు నం

దుందువు, బ్రహ్మాండమందు నుందువు రామా! ౫౨

అరిషడ్వర్గము తోడుత

దురమయ్యెడి నాకుఁ దోడు దొరకరు దిట్టల్

కరుణా నా పక్షం బయి

యరివర్గముఁ గూల్చి యిడు జయమును రామా ! ౫౩

చావుంబుట్టువు లీభుపే
 నే వారికి లేవు? వింతయే యది? గానీ
 ప్రోవు మనాయాస మ్మగు
 చావును మోక్షమొసంగి చక్కగ రామా. ౫౫

కరిరాజవరిద, కేశవ,
 సరసిజ గర్భాదిదేవ సన్నతచరితా,
 దురితారణ్య దవానల,
 పరమాత్మా నన్నునేలవా? రఘురామా....!! ౫౬

కుక్షిని బ్రహ్మాండంబులు
 దక్షతః బోషించునట్టి తండ్రివి నన్నున్
 రక్షించు తెంతపని? నీ
 యక్షయకృపః జూపు మాశ్రితావన రామా! ౫౭

చూచితి భద్రాద్రిని, మఱి
 చూచితి గౌతమిని, నీతః జూచితి నిన్నున్
 జూచితి, సౌమిత్రిని నే
 జూచితి జన్మము తరించె శుభకర రామా! ౫౮

కరిపై, విభీషణునిపై

నరుపై, ప్రహ్లాదుపైన, నందాదులపై

బరంగం గల్గిన నీ కృప

బలపుము నామీదఁ గొంత, భవవార రామా ! ౫౯

వారా వీరా దిక్కని

తారాదుటె గాక బెడఁద తప్పింతురె వా;

రే రీతినై న నీవే

పోరాడి బెడఁద లడఁపఁ బోలును రామా ! ౬౦

ఎన్నా ల్భీ ఋణబాధలు

నాన్నా పడఁ జాల నోయి నా లోపము లే

మున్నను నోరిచి నీయెడఁ

దిన్నఁగఁ జేయూత యొసఁగి తేర్పుము రామా ! ౬౧

అంతం బున్నది జలధుల

కంతం బున్నయది యీ యజాండంబునకు

ఇంతకు సంసారమునకు

నంతంబున్నట్లు తోఁప దయ్యెను రామా ! ౬౨

జగముల సృష్టింపను, నరు

దుగఁ బ్రోవను, మఱియు వానిదోరింపంగఁ

ద్రిగుణాకారుడ వై తివి

జగదీశా ! భద్రదైత జయరఘురామా !

౬౩

అమృతం, బవ్యయ మక్షర

మమల మనంతం బనామయ మకాయ మనా

ద్యమబోధ్యము నై వెల్లెఱు

విమల బ్రహ్మాంబు నీవె విశ్రుత రామా !

౬౪

ధరణీ భార నివారణ

సురసంతానార్తి హరణ ! శోభన చరణా !

పరమాదరణంబున నను

గరుణా భవ బాధ వాపి కావవె రామా !

౬౫

చాలును శ్రుతి పాఠంబులు

చాలును జపములును, దపము చాలును వ్రతముల్

చాలును, గ్రతుయోగాదులు

చాలును నీస్మరణ గల్గఁ జాలిన రామా !

౬౬

చతురు దధిక్షితి నేలిన

పతులెందరు లేరు? వారు బారెండు నేలన్

గుతుకమ్మనఁ గొంపోయిరె?

*మతిచెడి వర్తింపనేల? మర్త్యులు రామా! ౬౭

“అలఘుమతి నెవఁడు నన్నిల

నొలయునొ యవ్వాని పాప మూడ్తు”నని గదా!

పలికితి వా పలుకే దీ

పలుకఁబె మోసంబ? శక్త్యభావమ? రామా! ౬౮

నిను నమ్మిన నీ భక్తుని

వనటను మానింపకున్న వచ్చును నీకే

యనివార్యంబుగ నపయశ

మనవద్య! దాని నోర్తువా? రఘురామా! ౬౯

కర్మములఁబట్టి జగముల

నిర్మింతువు గానఁ గర్మ నిఘ్నుడ వీవున్

నిర్మల! యటు గా దందువ

యర్హి నా పాప మేల యణఁపవు రామా! ౭౦

* మతిచెడినవారు = దుర్మార్గులు

ని న్నగ్గించెడి పుణ్యుని
మన్నించుట యేమి గొప్పమహిమం బయ్యు ?
ఎన్నడు పాపుని తప్పుల
మన్నింతువొ యపుడె నీదు మహిమము గామా ! 20

నేదోక్త విహిత కర్మము
లాదిగ సర్వంబు విడిచి యైచ్చికముగ నే
వాదాడి నా స్తికుడనై
పేదపడియు నుంటి నింకఁ బెనుచుము రామా ! 21

ఎందుల నీ పాదార్చకు
లుందురొ నీ వుందు వచట నుందును మునులున్
గ్రందుకొనియుండు తీర్థము
లందే వేదార్థ మిది జనార్దన రామా ! 22

పగతురఁ గూల్చుటకంటెను
మృగరాజుం బట్టుకంటె మదకరితోడన్
తెగబోరుకంటె జిత్తము
తెగువన్ శిక్షించు టదియ తేకువ రామా ! 23

కరివరుతో దోమయు, భా
 స్కరుతో మిణ్ణురుపురుంగు, గజరిపుతోడన్
 నరుఁడును సరియై నప్పుడె
 సరి నీ కన్యులు ధరిత్రి జూనకిరామా ! 2౫

ఆపద లెన్నో తప్పెను
 బ్రాపించెను మూర్ఖు లడ్డుపడినను శుభముల్
 పాపలఁ దల్లివిధంబునఁ
 గాపాడిన నిన్ను మఱువఁ గలనా ? రామా. 2౬

రాగద్వేషము లుడిగియుఁ
 ద్యాగము యోగంబు గూడినప్పుడె నా కే
 లాగున సమకూరును నీ
 భాగవతులఁ గూడియుండు భాగ్యము రామా ! 22

వననిధి భూమిస్థల మగు
 ననలము మంచొను శత్రుఁ డతి మిత్రుం డా
 ఘన విష మమృతం బై చను
 నినుఁ గొల్చిన వాని కెందు నేనియు రామా ! 2౮

నిను మిగులఁ బొగడువారినిఁ
గనుఁగొన వెంతైనఁ దెగడఁ గలవారికి ము
క్తినిఁ జేకూర్చెద వటు గా
వున నను వగు త్రోవ గంటిఁ బో రఘురామా! ౭౯

కలి ప్రథమ పాద మందే
కుల మత భేదమ్ము లుడిగెఁ గూలె నిగమముల్
పలువిధ కుచేష్ట లెసఁగెను
గలి పూర్ణంబైన నేమిగతియో రామా! ౮౦

కల్ల నిజమయ్యె, నీచుల
కెల్లర కాధిక్య మబ్బె, నే యది తగదో
యల్లదె హిత మయ్యెను మఱి
యెల్లీల సుజనకోటి నేలెదొ రామా! ౮౧

ఇన్నాళులుండి ఫల మే
మన్నగడించితి నే ? యిట్టు లాకల్పాంతం
బున్నను ఫలమే ముండదు
నాన్నా! ననుఁ బ్రోవు మెట్టు లైనను రామా! ౮౨

అమరశ్రీల రమించినఁ
 దమితీరదు; బ్రహ్మపదము దక్కిన నాసల్
 సమయపు; జగములు మ్రింగిన
 నిముడదు కోపంబికెట్టు లేలెదో రామా! ౮౩

వెలలేని మణులు మట్టిని
 గలుగనె? పద్మములు బురదఁ గల్గవె? యెలా
 కులములు? నీభక్తుఁడు వి
 *ప్రళకంఠెను మాలఁడైనఁ బూజ్యుఁడు రామా! ౮౪

జన కాఙ్గను దలఁ దాలిచి
 ఘన విపినమ్ములను దిరుగఁ గొందిన నీ మె
 త్తని పదములు నొవ్వారగ
 సునూపుము మధ్వుదయసీను నొప్పుగ రామా!! ౮౫

అ ప త ర ము లు

ఖలుఁడగు సోమక దైత్యుఁడు
 తొలిపల్కుల దొంగిలించి తోయధి మునుఁగన్
 బలిమిని వానిం గూలిచి
 వెలసిన మత్స్యవతార! వేఁడెద రామా!

* ప్రళకంఠెను - అనగా భక్తిలేని (భక్తియుతులు గాని)

కలశాబ్ధిఁ ద్రచ్చువేళన్
 గులశైలోద్ధరణ కేలిఁ గొనఁగొని యవ్వే
 ల్పులకున్ బ్రియ మొనరించిన
 తొలికూర్మమ వీవె యగుదు దోర్బల రామా ! ౨౩

వారాహ రూపమున నా
 క్రూరుండగు హేమనేత్రుఁ గూల్చియుఁ బంటన్
 ధారుణి నెత్తిన జగదా
 ధారా తుభ్యం నమోఽస్తు దశరథ రామా ! ౨౪

జననం బాదిగ నిను భ
 క్తి నిగీర్తన సేయుబాలుఁ దెగఁ జూచిన తం
 డిని సఖములఁ జీల్చిన యు
 గ్ర నృసింహా కృతివి నీవెగా రఘురామా ! ౨౫

దనుజుం డయ్యును బలి యిం
 ద్రుని పదముం గోరి తెగువ తో వెలయుగ నా
 తని త్రుళ్ళణఁ గింపఁ గ వా
 మన రూపుండ వై తి వేమి మహిమర రామా ! ౨౬

జనకుం జంపిన కోప

ముగ్ధున ధర ముయ్యేడు మాల్గు భూపులనెల్లె

దునిమి పితౄణమును దీ

ర్చిన భృగురాముడవు నీవె శ్రీరఘురామా ! ౯౦

క్రూరుం డగు రావణునిం

దోరించుట కొఱకు దశరథుని బిడ్డడనై,

పోరె వానిని ద్రుంచి వి

చారము లేకుండఁజేయఁ జాలితి రామా ! ౯౧

ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానము

విధ్వక్తము గాఁగఁ దెల్పి నిజయుని శంక

లధ్యవసించిన త్రైలో

క్యాధ్యక్షక ! కృష్ణమూర్తి వగుదువు రామా ! ౯౨

తమ భార్యల పాతివ్ర

త్యము మఱి తమ కర్మనిష్ఠ తగుబట్టె లో

కము నేచు త్రిపురదైత్యుల

సమయింపఁగ బుద్ధుడైన స్వామివి రామా ! ౯౩

తురగంబు నెక్కి ధర ము

ష్కరులన్ దెగటార్చి ధర్మసంస్థాపనమున్

జరుపగఁ గల్యంతంబున

నరుదెంచెడు కల్కి వీర యాదువు రామా!

౯౫

శ్రీలక్ష్మీ నారాయణ

కాలహరణమేల నాఁడు ఘంటాకర్ణన్

ఏలీల రక్షణ జేసితి

వా లీల న్నన్నుఁ బ్రోవవయ్యా రామా!

౯౬

ఒకమాట యొక్కబాణ

మొక్కిచిత్త మొక్కిపత్ని యొక్కడ వగు ని

న్నకలంక ! మఱువ నెప్పుడు

ప్రకటిత సౌఖ్యం బొసంగు వర రఘురామా!

౯౭

ధర సత్కీర్తికి దానమె

సరస త్వాప్తికిని గాన చతురత్వంబే

నిరుపమ పదవికి జ్ఞానమె

కరుణింపుము దానినే జగన్నుత రామా!

౯౮

దంతమ్ము లూడ నప్పుడె
కాంతలు మది రోయనపుడె కాయము జరా
క్రాంతమ్ము గాని యప్పుడె
చింతింపంగ వలయు నిన్ను శ్రీరఘురామా ! ౯౯

ఆధివ్యాధులు ప్రబలెను
బోధావిర్భావములును బొనుపడవయ్యెన్
సాశించి యెట్లు నిన్నా
రాధింతునో యెఱుంగరాదురా రఘురామా ! ౧౦౦

ద్రవ్యము వినియోగించిన
సవ్యముగానగును గురుసప్త సంతానము లా
ద్రవ్యము లేక యొసంగితి
శ్రావ్యంబగు కృతిని నీకు చక్కగ రామా ! ౧౦౧

మంగళము లోక నాయక
మంగళము దయాసముద్ర మంగళము వారీ
మంగళము భక్త పాలక
మంగళ మిదె భద్రశైల మాధవరామా ! ౧౦౨

పుస్తకములకు :

కవికొండల పురుషోత్తం పంతులు

సంపాదకులు : త్యాగరాజ గ్రంథమండలి

త్యాగరాజనిలయం

స రా న రా ను పే ట.

